

HINDAMISSTANDARD MESINIK, TASE 4

Kutsestandardi nimetus: Mesinik, tase 4 (kehtivuse aeg 06.05.2019 – 04.06.2024)

EKR tase: 4

Sisukord:

1. Üldine informatsioon
2. Hindamiskriteeriumid
3. Hindamismeetodid ja nende kirjeldus
4. Hindamise korraldus. Õpi- ja töökogemuse mapi koostamise juhend
5. Hindamisjuhend hindajatele
6. Vormid hindajatele ja taotlejale

1. Üldine informatsioon

Mesinik, tase 4 hindamine on kutsealase kompetentsuse hindamine vastavalt kehtivale kutsestandardile. Hindamine viiakse läbi aktiivsel mesindusperioodil (aprill kuni oktoober).

Mesiniku eriala kutseõppe tasemeõppe õpilastele viiakse hindamine läbi kutsestandardi kompetentsi B.2.9 tegevusnäitajate 1, 2 ja 4 osas õppetöö käigus ja tõendatakse kooli poolt väljastatud tõendiga. Hindamisprotsess lõpeb koos kooli õppekava läbimisega.

Hinnatakse järgmisi kompetentse:

1. Mesilasperede hooldamine
2. Mesilasperede moodustamine
3. Inventari ettevalmistamine
4. Kärjemajandus
5. Mesilasemade kasvatamine
6. Mee käitlemine
7. Vaha tootmine
8. Mesilaspere tervises seisundi hindamine, haiguste ravimine ja kahjurite tõrje
9. Mesila majandamine
10. Mesiniku kutset läbiv kompetents

Hindamist teostab vähemalt kolmeliikmeline hindamiskomisjon.

Hindamine viiakse läbi kolmes etapis.

- **Esimeses etapis** hinnatakse taotleja poolt õpi- ja töökogemuse mapina esitatud dokumenti. Mesiniku eriala kutseõppe tasemeõppe õpilased esitavad õpimapi praktikaperioodi teises pooles, septembri kuus.
- **Teises etapis** hinnatakse taotleja tööoskusi ja töökorraldust mesilas. Hindamine viiakse läbi taotleja mesilas või kutseõppeasutuses või praktikaettevõttes. Mesiniku eriala kutseõppe tasemeõppe õpilastele viiakse praktiliste tööoskuste hindamine läbi kooli mesilas kokkulepitud ajal, juuli kuus.

- **Kolmandas etapis** toimub vestlus hindamiskomisjoniga. Vestlusel tõendab taotleja oma kompetentsuse vastavust kutsestandardile, vestlusel toetatakse kahele eelmisele hindamisetapile. Mesiniku eriala kutseõppe tasemeõppe õpilastega viiakse vestlus läbi samaaegselt praktikaaruande kaitsmisega.

2. Hindamiskriteeriumid

Taotleja kirjeldab tegevusi vastavalt hindamiskriteeriumidele.

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid
1. MESILASPEREDE HOOLDAMINE	
1. Mesilaste puhastuslennu hindamine ja soodustamine	Hindab visuaalselt puhastuslennu kulgu, fikseerides mesilasperede aktiivse kevadise arengu alguse; soodustab mesilaspere sügisest puhastuslennu, luues tingimused noorte mesilaste väljalennuks ja paremaks talvitumiseks.
2. Kevadise pearevisjoni läbiviimine	Viib läbi kevadise pearevisjoni, hinnates visuaalselt haudme hulka ja kvaliteeti, langetise kogust, pesa puhtust, sööda kogust ja kvaliteeti, mesilaspere tervislikku seisundit ning andes hinnangu talvitumise kvaliteedile; likvideerib hukkunud pere, vajadusel võtab proovi ja saadab veterinaarlaborisse.
3. Töö nõrkade ja väikeste mesilaperedega	Likvideerib või ühendab nõrgad või väikesed mesilaspered, lähtudes mesilaspere arengust.
4. Perede ümbertõstmine.	Tõstab mesilaspered ümber puhastesse ja desinfitseeritud tarudesse või korpustesse, lähtudes taru seisukorrast ja arvestades ilmastikuoludega.
5. Täiend- ja ergutussöötmise ja jootmine	Arvutab sööda koguse, lähtudes söödakoguse arvutamise põhimõtetest; söötab täiendavalt mesilasperesid, valides sobiva söödaliigi (pudersööt (kandi), söödakärg, suhkrulahus, valmis talvesööt või mesi) ja doseerimise meetodi, lähtudes pere vajadustest; loob mesilastele võimaluse joogivee kättesaamiseks.
6. Perede laiendamine	Suurendab mesilasema munemisruumi ja loob võimalused nektari ja õietolmu/suira paigutamiseks, annab mesilastele ruumi, lisades kärji või korpuseid (magasine) ja laiendades mesilasperesid, lähtudes korjetingimustest ja mesilaspere arengust; eraldab haudmeala koos mesilasemaga meelast, kasutades emalahutusvõret.
7. Sülemlemise ennetamine	Ennetab sülemlemist mesilaspere õigeaegse laiendamise ja sülemlemiskainete mesilasemade kasutamisega.
8. Mesilaspere talveks ettevalmistamine	Koondab mesilaspere, eemaldades liigsed kärjed, lähtudes mee liigist, korje lõppemisest ja päeva pikkusest; valmistab talveks tarud ette.
9. Mesilasperede vahelise varguse ennetamine.	Ennetab mesilasperede vahelist vargust, reguleerides lennuava vastavalt mesilaspere tugevusele ning hoides mesilas puhtust ja korda.
10. Talvitumise jälgimine.	Jälgib mesilaspere talvitumist, ilmastikuoludest, võimalikust kahjurite olemasolust ja tarutüübist.

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteerium
2. MESILASPEREDE MOODUSTAMINE	
1. Uute perede moodustamine	Moodustab uusi mesilasperesid, kasutades vastavaid meetodeid (poolitamine, lendpered, idupered ehk võrsikpered jm meetodid).
2. Sülemist pere moodustamine.	Kogub sülemi kokku ja paigutab sülemi korpusesse või sülemikasti, lähtudes sülemi asukohast ja suurusest.

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid
3. INVENTARI ETTEVALMISTAMINE	
1. Korrastamine, puhastamine ja desinfitseerimine	Puhastab ja desinfitseerib tarude seinad, põhjad ja vahelauad, kärjerraamid ja söödanõud kraapides, pestes ning desinfitseerides sobivate lubatud puhastusvahenditega.
2. Suitsiku materjali varumine ja ettevalmistamine	Varub ja valmistab ette suitsiku materjali, tagades suitsu kvaliteedi ning arvestades tööohutuse, tervise- ja keskkonnakaitse ning tuleohutuse nõudeid.
3. Raamide ettevalmistamine	Valmistab ette raamid (sh plastraamid), paneb traadid, kinnitab kärjepõhja (kunstkärg) raamitraadile, lähtudes järgmise mesinduse hooaja vajadusest.

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid
4. KÄRJEMAJANDUS	
1. Kärgede hindamine ja säilitamine	Hindab kärgede kasutuskõlblikkust; ladustab ja säilitab kõlblikud kärjed, tagades vajalikud hoiutingimused.
2. Kärgede vajaduse planeerimine	Arvutab ülesehitatud kärgede ja kärjepõhjade (kunstkärje) vajaduse, lähtudes järgmise mesindushooaja vajaduste prognoosist.

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid
5. MESILASEMADE KASVATAMINE	
1. Emakasvatusperede valimine	Valib emapered, arvestades etteantud juhiseid.
2. Vageldamine	Valib emaperest sobivas vanuses vaglad, lähtudes etteantud juhistest; vageldab, arvestades etteantud juhiseid.
3. Amppere moodustamine	Moodustab ampere, kasutades ampere moodustamise meetodit ja lähtudes etteantud juhistest.
4. Paarumisperede moodustamine ja likvideerimine	Moodustab ja likvideerib paarumispere, lähtudes etteantud juhistest.
5. Mesilasemade paarumise kontrollimine	Kontrollib mesilasemade paarumist, lähtudes emakasvatuskalendrist.
6. Mesilasema otsimine ja puuristamine	Otsib ja puuristab mesilasema, kasutades väljatöötatud meetodit ja lähtudes etteantud juhistest.
7. Mesilasema andmine peresse	Annab mesilasema peresse, kasutades väljatöötatud meetodit ja lähtudes etteantud juhistest.
8. Mesilasema vahetamine ja vana ema kõrvaldamine	Kõrvaldab vana mesilasema ja asendab uuega, kasutades väljatöötatud meetodit ja lähtudes etteantud juhistest.

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid
6. MEE KÄITLEMINE	
1. Mee küpsuse hindamine ja meekärgede võtmine.	Hindab mee küpsust mesilasperes, arvestades korje iseärasusi ja aastaaja eripära; võtab tarust meekärge, kasutades erinevaid tehnoloogiaid ja arvestades toiduainete käitlemise nõudeid.
2. Mee töötlemine.	Kaanetab meekannud lahti, eraldab kärgedest mee kasutades erinevaid tehnoloogiaid vastavalt juhistele; eraldab kärjekaanetisest mee, kasutades erinevaid tehnoloogiaid vastavalt juhistele; kurnab ja selitab mee kaubandusliku välimuse saamiseks vastavalt juhistele.
3. Meeproovide võtmine	Võtab meeproovid ja saadab laborisse analüüsimiseks, arvestades etteantud juhiseid; hindab mee vastavust kvaliteedinõuetele, lähtudes analüüsi tulemustest.
4. Pakendamine, märgistamine ja säilitamine	Sulatab mee pakendamiseks ja pakendab nõuetekohasesse taarasse; märgistab pakendi, järgides mee märgistamise nõudeid; ladustab ja säilitab mee, järgides toidukäitlemise nõudeid.
5. Meekäitlusseadmete hooldamine	Hooldab meekäitlusseadmeid vastavalt kasutusjuhenditele.

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid
6. Korjeala kaardistamine	Tuvastab korjeala, lähtudes õitsvate taimede olemasolust ja ligipääsetavusest.
7. Mesilasperede transportimine korjele ja tagasi	Valmistab mesilaspered transpordiks ette, lähtudes korjest, kasutades erinevaid meetodeid ja tehnoloogiaid ning transpordib nad korjele ja tagasi vastavalt juhistele.

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid
7. VAHA TOOTMINE	
1. Kärjepõhjade ülesehitamise soodustamine.	Soodustab kärjepõhjade ülesehitamist, lisades kärjepõhju, lähtudes mesilasperede arengufaasist.
2. Kärgede sulatamine vahaks.	Sulatab mittekõlblikud kärjed vahaks, arvestades vaha omadusi, kasutades vaha töötlemisel sobivat tehnoloogiat ning järgides töö- ja tuleohutusnõudeid.

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid
8. MESILASPERE TERVISESEISUNDI HINDAMINE, HAIGUSTE RAVIMINE JA KAHJURITE TÕRJE	
1. Mesilaspere tervise seisundi hindamine ja ravi.	Hindab mesilaspere, sh mesilasema tervise seisundit, lähtudes enamlevinud mesilashaiguste tunnustest; eristab visuaalselt nakkushaigusi mittenakkushaigustest; ravib mesilasperesid lubatud vahenditega, lähtudes juhistest.
2. Varroalesta tuvastamine ja tõrje.	Teeb varroalesta tõrjet, kasutades erinevaid tõrjemeetodeid.
3. Proovide võtmine.	Võtab mesilaste (sh langetise), kärje- ja meeproovid vastavalt juhendile.
4. Mesila tervisekaardi ja ravimiarvestuse täitmine.	Täidab tervise- ja ravimiarvestuskaardi, järgides juhendit.
5. Kahjurite tõrje.	Kaitseb mesilaspere putukate, loomade ja lindude rünnakute eest, paigaldades tõkkeid (nt kaitsevõrk, elektrikarjus), järgides tööohutuse ja keskkonnakaitse nõudeid; abistab kannatada saanud mesilasperesid

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid
9. MESILA MAJANDAMINE	
1. Äriplaani koostamine	1. Koostab äriplaani vastavalt algkapitali olemasolule ja võimalustele.
2. Ettevõtlusvormi valimine ja oma tegevuse korraldamine	Hindab tegutsemise eesmärgist lähtuvalt ettevõtluse võimalusi; valib talle sobiva ettevõtlusvormi; korraldab oma tegevust, arvestades kutsealast teavet ja õigusakte ning lähtudes väikeettevõtluse põhitõdedest.
3. Mesila juhtimine	Kujundab hinnad, lähtudes tegevuskuludest ja turusituatsioonist; koostab eelarve, arvestades kulusid ja tulusid; järgib eelarve täitmist; organiseerib vajalike töö- ja kulumaterjalide hankimise; haldab kliendibaasi, järgides õigusakte.
4. Turundustegevuste planeerimine	Planeerib turundustegevused.
5. Tööajakulu optimeerimine	Optimeerib tööaja kulu, arvestades mesinduses kasutatavaid tehnoloogiaid.

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid
10. MESINIKU KUTSET LÄBIV KOMPETENTS	
1. Teadmised mesilasisendite ja mesilaspere bioloogiast	1. Kasutab tööeesmärkide saavutamiseks teadmisi mesilasisendite anatoomiast, füsioloogiast, mesilaspere bioloogiast, mesilastõugudest (rassidest), mesindussaaduste omadustest ja koostisest.

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid
ning mesindussaaduste omadustest ja koostisest	
2. Hooajatööde ajakava koostamine ja looduse jälgimine	Peab kinni hooajatööde ajakavast, lähtudes looduse tsüklitest.
3. Valdkonda ja töökeskkonda reguleerivate õigusaktide tundmine	Järgib tööeeskirjade, keskkonnakaitse, tööohutus- ja tuleohutusnõudeid ning teisi valdkonda reguleerivaid õigusakte.
4. Mesilasperede kohta arvestuse pidamine	Peab mesilas iga pere kohta arvestust (mesilamärkmik või tarukaart).
5. Enesekontrolliplaani koostamine ja mesinduseetika tundmine	Hoiab mesilas ja mesindushoones ning selle ümbruses puhtust ja korda (sh hooldab tarude ümbrust), lähtudes enesekontrolliplaanist ja mesiniku eetikast.
6. Suhtlemine klientide ja kolleegidega	Loob head suhted klientide ja kolleegidega.
7. Kohanemine pidevalt muutuvate töösituatsioonidega	Kohaneb oma töös muutuvate oludega, oskab jagada informatsiooni osadeks, märkab seoseid ja korduvusi ning leiab toimivaid lahendusi.
8. Pingeliste olukordade ja kriitika talumine	Töötab tulemuslikult ka pingelises olukorras; suhtub kriitikasse mõistvalt, võtab õppust nii õnnestumistest kui ebaõnnestumistest.
9. Valdkonna arengute vastu huvitundmine	Hoiab end kursis valdkonna arengutega.
10. Eneseväljendusoskuse omamine	Väljendab ennast selgelt nii kõnes kui kirjas.
11. Algteadmiste omamine esmaabist ja mesilasmürgi ülitundlikkusest	Annab vajadusel esmaabi, sh mesilasmürgi ülitundlikkusest tingitud juhtumite korral.
12. Arvuti kasutamine digipädevuste algtasemel.	Kasutab oma töös arvutit vastavalt Digipädevuste enesehindamiskaala (Mesinik, tase 4 kutsestandard lisa 1) tasemele Algtasemel kasutaja.
Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus	

3. Hindamismeetodid ja nende kirjeldus

Mesinik, tase 4 hindamisel kasutatakse varasemate õpingute ja töökogemuse (VÕTA) hindamismeetodeid.

3.1 Esimese etapi hindamismeetodid

Kompetents	Hindamismeetod	Kirjeldus
Mesilasperede hooldamine (aastaringset)	Õpi- ja töökogemuse mapp, milles sisaldub praktilise töö ja kogemuse kirjeldus	Taotleja koostab kirjaliku õpi- ja töökogemuste mapi mina-vormis vastavalt juhendile.
Mesilasperede moodustamine		
Inventari ettevalmistamine		
Kärjemajandus		
Mesilasemade kasvatamine		
Mee käitlemine		
Vaha tootmine		
Mesilaspere tervise seisundi hindamine, haiguste ravimine ja kahjurite tõrje		
Mesila majandamine		

3.2 Teise etapi hindamismeetodid

Kompetents	Hindamismeetod	Kirjeldus
Mesilasperede hooldamine (aastaringset)	Praktiline töö Vaatus	Taotleja näitab ette oskusi sooritades tööalaseid toiminguid mesilas.
Mesilasperede moodustamine		
Inventari ettevalmistamine		
Kärjemajandus		
Mesilasemade kasvatamine		
Mee käitlemine		
Vaha tootmine		
Mesilaspere terviseseisundi hindamine, haiguste ravimine ja kahjurite tõrje		
Mesila majandamine		
Läbiv kompetents		

3.2 Kolmanda etapi hindamismeetodid

Kompetents	Hindamismeetod	Kirjeldus
Mesilasperede hooldamine (aastaringset)	Suuline intervjuu	Taotleja tõendab kompetentsi, vastates suuliselt hindajate küsimustele.
Mesilasperede moodustamine		
Inventari ettevalmistamine		
Kärjemajandus		
Mesilasemade kasvatamine		
Mee käitlemine		
Vaha tootmine		
Mesilaspere terviseseisundi hindamine, haiguste ravimine ja kahjurite tõrje		
Mesila majandamine		
Läbiv kompetents		

4. Hindamise korraldus

Kutsekomisjoni otsusega lubatakse eelnevalt registreerunud ja taotlusdokumendid (sh õpimapp) korrektselt ning õigeaegselt esitanud taotlejad hindamisele.

Kutsekomisjoni otsus hindamise aja ja kohaga edastatakse kirjalikult taotlejale 10 päeva jooksul.

- I etapp, õpi- ja töökogemuse mapi hindamine
- II etapp, mesila külastuse ja praktilise töö aeg lepitakse kokku iga taotlejaga eraldi
- III etapp, vestlus
- II ja III etapp võivad toimuda ühel ja samal päeval taotleja mesilas.
- Mesiniku eriala kutseõppe tasemeõppe õpilane esitab ja esitleb õpimappi, kutseksami sooritamiseks, õppetöö lõpus. Kompetentside tõendamine praktilise tööga toimub õppeperioodil kooli mesilas eelnevalt etteantud ajal. 1-aastast töökogemust tõendatakse õppeprotsessis osalemisega kooli poolt väljastatud tõendi alusel.

Õpi- ja töökogemuse mapp

Taotleja esitab õpi- ja töökogemuste mapi (edaspidi õpimapi) koos teiste kutse taotlemiseks vajalike dokumentidega (avaldus, CV, 1-aastase töökogemuse tõendus tootmismesilas) elektrooniliselt ühes digitaalselt allkirjastatud konteineris.

Taotleja võib õpimappi lisada fotosid ja väljavõtteid erinevatest asjakohastest dokumentidest (nt mee käitlemise kirjeldamisel väljavõte enesekontrolliplaanist).

Õpimapile võib taotleja lisada kuni 10-minutilise videolõigu mesila tutvustusega.

Kui õpimapis avastatakse plagiaat (viideteta lõikude koopiad veebist/õpikutest/teiste töödest) või valeandmed, siis taotlejat ei hinnata.

Õpimapi sisu:

1. Tiitelleht

Tiitellehel peavad olema järgmised andmed:

- Pealkiri: Õpimapp mesinik tase, 4 kutse taotlemiseks;
- Taotleja ees- ja perekonnanimi;
- Õpimapi valmimise aasta ja koht.

2. Praktilise kogemuse kirjeldus

Taotleja kirjeldab õpimapis ülevaatlilikult oma tegevusi mesilas mina-vormis vastavalt käesoleva hindamisstandardi punktis 2 toodud hindamiskriteeriumidele hindamise vormi 1 tabelis. Oma kogemusest lähtudes kirjeldatakse tegevusi ja põhjendatakse otsuseid. Kõik üheksa kompetentsi peavad olema õpimapis kirjeldatud.

Kirjandusallikate põhjal kirjeldatud tegevustele peab olema juurde lisatud algallikas.

Kümnenda kompetentsi (mesiniku kutset läbiv kompetents) hindamiseks kirjeldab taotleja hindamiskriteeriumites nõutut kogu õpimapi ulatuses lõimitult.

3. Tarukaart

Taotleja esitab õpimapis ühe mesilaspere tarukaardi ühe aasta kohta. Taotleja lisab õpimappi koopia (või foto) kasutusel olevast tarukaardist (mesilamärkmiku lehtedest, vihikutest vm) nii, et seal kajastuks ühe mesilaspere ühe aasta (varakevadest-varakevadeni) seis ja mesiniku tegevused. Kui tarukaardil on kasutusel mittetraditsioonilisi lühendid, tuleb lisada juhend tarukaardi lugemiseks.

4. Mesila tervisekaart

Taotleja lisab õpimapile mesila tervisekaardi. Taotleja põhjendab tervisekaardi vajalikkust.

5. Mesila ravimikaart

Taotleja lisab õpimappi mesila ravimiarvestuse kaardi. Taotleja põhjendab ravimikaardi vajalikkust.

I etapp: Õpimapi analüüs

Kutsekomisjoni otsusega kinnitatud hindajatele saadetakse taotleja poolt esitatud õpimapp.

Hindajad analüüsivad õpimapi sisu lähtudes hindamiskriteeriumidest ja valmistavad ette täiendavad küsimused vestluseks.

II etapp: Praktiline töö mesilas

Kutseksam viiakse läbi kutset andja poolt valitud tootmismesilas või kutse taotleja mesilas.

Praktiliste ülesannete eesmärk on hinnata taotleja elementaarseid töövõtteid ja käitumist mesilas, mesila puhtust ja korrahoidu.

Praktiline töö.

Hindamiskomisjon valib visuaalsel vaatlusel juhuslikkuse alusel läbivaadatava mesilaspere. Taotleja teostab valitud mesilaspere läbivaatuse andes hinnangu mesilaspere arengule, sh arvestades aastaaega, tarukaardi/mesilamärkmiku ja ravimikaardi andmeid.

Taru läbivaatusel taotleja:

- 1) kirjeldab ettevalmistusi pere läbivaatamiseks (suitsik, kaitseriietus, kaasavõetavad töövahendid);
- 2) põhjendab jooksvalt kasutatavaid töövõtteid ja annab hinnangud pere põhjaliku läbivaatluse käigus järgmiste näitajate osas, samas arvestab pere arengulugu varasemate märkmete põhjal:
  - a) pere suurus, arenguvõimelisus

- b) pere rass/tõug ja omadused (tigidus, kärjel püsimine jms)
- c) ema kvaliteet ja munemisvõime
- d) mee toodangulisus
- e) suira ja taruvaigu hulk
- f) kõrgede vanus ja vaha tootmine
- g) mee küpsusaste
- h) haiguste ja kahjurite esinemine ja tõrje rakendamine

3) peab kinni töö- ja tuleohutuse nõuetest.

Kõik hindamiskomisjoni liikmed täidavad praktilise töö põhjal hindamisvormi (vt vorm1).

III etapp: Vestlus

1. Vestluse viib läbi hindamiskomisjoni esimees või mõni teine hindamiskomisjoni liige, kõikidel hindamiskomisjoni liikmetel on õigus esitada taotlejale küsimusi.
2. Vestluse sisuks on õpimapi ja praktilise töö ning töökorralduse kohta täpsustavatele küsimustele vastamine.
3. Vestlusel kontrollitakse teoreetilisi mesindusalaseid teadmisi. Küsimuste esitamisel võidakse kasutada fotosid või videolõike mesinduses esinevatest olukordadest. Taotleja kommenteerib, kirjeldab või põhjendab nähtud olukordi või tehtavaid otsuseid.
4. Vestluse ajal on ruumis lubatud viibida ainult vahetult hindamisega seotud isikutel.
5. Vestluse ajal on taotlejal lubatud kasutada ainult hindamiskomisjoniga kooskõlastatud materjale.
6. Vestluse käigus hindavad kõik hindamiskomisjoni liikmed taotlejat kõigi hindamiskriteeriumide alusel ja täiendavad iga taotleja kohta personaalse hindamisvormi (vt vorm nr 1).

Hindamiskomisjoni ettepanek kutsekomisjonile.

- 1) Pärast III etapi lõppu koostatakse iga taotleja kohta koondhinnangu leht (vt vorm nr 2) . Koondhinnang moodustub eksamikomisjoni liikmete enamushinnangu alusel.
- 2) Kutseksam loetakse sooritatuks, kui hindamiskomisjoni koondhinnang kõigi kriteeriumide punktide osas on „Täidetud“.
- 3) Igale taotlejale koostatakse kõigi hindajate tagasiside põhjal kirjalik tagasiside leht, kus kirjeldatakse kokkuvõtvalt taotleja tugevusi ja täiendamist vajavad teemasid/valdkondi – parendusvaldkondi (vt vorm nr 2).
- 4) Hindamiskomisjon koostab kutseksami protokoll (vt vorm nr 3). Hindamislehed on eksamiprotokollile lisad. Protokollile kirjutavad alla kõik hindamisel osalenud hindamiskomisjoni liikmed.
- 5) Hindamiskomisjon esitab eksamiprotokolliga koos ettepanekutega kutse andmise või mitteandmise kohta kutsekomisjonile hiljemalt 5 tööpäeva jooksul pärast viimase kutseksami etapi toimumist.

5. Hindamisjuhend hindajale

Enne hindamist tutvuvad hindamiskomisjoni liikmed järgmiste dokumentidega:

- Mesinik, tase 4 kutsestandardiga,
- kompetentsipõhise hindamise mõistete ja põhimõtetega,
- kutse andmise korraga,
- hindamise üldise informatsiooniga,
- hindamiskriteeriumidega,
- hindamise meetoditega,
- hindamise korraldusega,
- hindamisel kasutatavate vormidega.

Hindamise ajal

- jälgitakse igat taotlejat hindamisprotsessis personaalselt,
- täidetakse iga taotleja kohta personaalne hindamisvorm,
- esitatakse vajadusel küsimusi hindamiskriteeriumide täitmise osas,
- hinnatakse iga hindamiskriteeriumi järgi,
- vormistatakse hindamistulemus iga hindamiskriteeriumi kohta.

6. Hindamise vormid

Vorm nr. 1: Taotleja personaalse hindamise vorm

Taotleja nimi:

Vestluse aeg ja koht:

Mesila külastuse aeg ja koht:

Hindaja:

Taotleja kirjeldab tegevusnäitajates toodud tegevusi vastavalt hindamiskriteeriumidele.

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid/ taotleja kirjeldused	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaar
		Täidetud	Mitte-täidetud	
1. MESILASPEREDE HOOLDAMINE				
1. Mesilaste puhastuslennu hindamine ja soodustamine	Hindab visuaalselt puhastuslennu kulgu, fikseerides mesilasperede aktiivse kevadise arengu alguse; soodustab mesilaspere sügisest puhastuslennu, luues tingimused noorte mesilaste väljalennuks ja paremaks talvitumiseks.			
	Taotleja kirjeldus:			
2. Kevadise pearevisjoni läbiviimine	Viib läbi kevadise pearevisjoni, hinnates visuaalselt haudme hulka ja kvaliteeti, langetise kogust, pesa puhtust, sööda kogust ja kvaliteeti, mesilaspere tervislikku seisundit ning andes hinnangu talvitumise kvaliteedile; likvideerib hukkunud pere, vajadusel võtab proovi ja saadab veterinaarlaborisse.			
	Taotleja kirjeldus:			
3. Töö nõrkade ja väikeste mesilapereodega	Likvideerib või ühendab nõrgad või väikesed mesilaspered, lähtudes mesilaspere arengust.			
	Taotleja kirjeldus:			
4. Perede ümbertõstmine.	Tõstab mesilaspered ümber puhastesse ja desinfitseeritud tarudesse või korpustesse, lähtudes taru seisukorrast ja arvestades ilmastikuoludega.			
	Taotleja kirjeldus:			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid/ taotleja kirjeldused	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaar
		Täidetud	Mitte-täidetud	
1. MESILASPEREDE HOOLDAMINE				
5. Täiend- ja ergutussöötmise ja jootmine	Arvutab sööda koguse, lähtudes söödakoguse arvutamise põhimõtetest; söötab täiendavalt mesilasperesid, valides sobiva söödaliigi (pudersööt (kandi), söödakärg, suhkrulahus, valmis talvesööt või mesi) ja doseerimise meetodi, lähtudes pere vajadustest; loob mesilastele võimaluse joogivee kättesaamiseks.			
	Taotleja kirjeldus:			
6. Perede laiendamine	Suurendab mesilasema munemisruumi ja loob võimalused nektari ja õietolmu/suira paigutamiseks, annab mesilastele ruumi, lisades kärge või korpuseid (magasine) ja laiendades mesilasperesid, lähtudes korjetingimustest ja mesilaspere arengust; eraldab haudmeala koos mesilasemaga meelast, kasutades emalahutusvõret.			
	Taotleja kirjeldus:			
7. Sülemlemise ennetamine	Ennetab sülemlemist mesilaspere õigeaegse laiendamise ja sülemlemiskainete mesilasemade kasutamisega.			
	Taotleja kirjeldus:			
8. Mesilaspere talveks ette valmistamine	Koondab mesilaspere, eemaldades liigsed kärjed, lähtudes mee liigist, korje lõppemisest ja päeva pikkusest; valmistab talveks tarud ette.			
	Taotleja kirjeldus:			
9. Mesilaspere-de vahelise varguse ennetamine.	Ennetab mesilaspere-de vahelist vargust, reguleerides lennuava vastavalt mesilaspere tugevusele ning hoides mesilas puhtust ja korda.			
	Taotleja kirjeldus:			
	Jälgib mesilaspere talvitumist, ilmastikuoludest, võimalikust kahjurite olemasolust ja tarutüübist.			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid/ taotleja kirjeldused	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaar
		Täidetud	Mitte-täidetud	
1. MESILASPEREDE HOOLDAMINE				
10. Talvitumise jälgimine.	Taotleja kirjeldus:			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid/taotleja kirjeldused	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaar
		Täidetud	Mitte-täidetud	
2. MESILASPEREDE MOODUSTAMINE				
1. Uute perede moodustamine	Moodustab uusi mesilasperesid, kasutades vastavaid meetodeid (poolitamine, lendpered, idupered ehk võrsikpered jm meetodid).			
	Taotleja kirjeldus:			
2. Sülemist pere moodustamine.	Kogub sülemi kokku ja paigutab sülemi korpusesse või sülemikasti, lähtudes sülemi asukohast ja suurusest.			
	Taotleja kirjeldus:			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid/taotleja kirjeldused	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaar
		Täidetud	Mitte-täidetud	
3. INVENTARI ETTEVALMISTAMINE				
1.Korrastamine, puhastamine ja desinfitseerimine	1. Puhastab ja desinfitseerib tarude seinad, põhjad ja vahelauad, kärjeraamid ja söödanõud kraapides, pestes ning desinfitseerides sobivate lubatud puhastusvahenditega.			
	Taotleja kirjeldus:			
2. Suitsiku materjali varumine ja	Varub ja valmistab ette suitsiku materjali, tagades suitsu kvaliteedi ning arvestades tööohutuse, tervise- ja keskkonnakaitse ning tuleohutuse nõudeid.			
	Taotleja kirjeldus:			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid/taotleja kirjeldused	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaar
ettevalmistamine				
3. Raamide ettevalmistamine	Valmistab ette raamid (sh plastraamid), paneb traadid, kinnitab kärjepõhja (kunstkärg) raamitraadile, lähtudes järgmise mesindushooaja vajadusest. Taotleja kirjeldus:			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid/taotleja kirjeldused	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaar
4. KÄRJEMAJANDUS		Täidetud	Mitte-täidetud	
1. Kärgede hindamine ja säilitamine	Hindab kärgede kasutuskõlblikkust; ladustab ja säilitab kõlblikud kärjed, tagades vajalikud hoiutingimused. Taotleja kirjeldus:			
2. Kärgede vajaduse planeerimine	Arvutab ülesehitatud kärgede ja kärjepõhjade (kunstkärje) vajaduse, lähtudes järgmise mesindushooaja vajaduste prognoosist. Taotleja kirjeldus:			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid/taotleja kirjeldused	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaar
5. MESILASEMADE KASVATAMINE		Täidetud	Mitte-täidetud	
1. Emakasvatusperede valimine	Valib emapered, arvestades etteantud juhiseid. Taotleja kirjeldus:			
2. Vageldamine	Valib emaperest sobivas vanuses vaglad, lähtudes etteantud juhistest; vageldab, arvestades etteantud juhiseid. Taotleja kirjeldus:			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid/taotleja kirjeldused	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaar
3. Amppere moodustamine	Moodustab ampere, kasutades ampere moodustamise meetodit ja lähtudes etteantud juhistest.			
	Taotleja kirjeldus:			
4. Paarumisperede moodustamine ja likvideerimine	Moodustab ja likvideerib paarumispere, lähtudes etteantud juhistest.			
	Taotleja kirjeldus:			
5. Mesilasemade paarumise kontrollimine	Kontrollib mesilasemade paarumist, lähtudes emakasvatuskalendrist.			
	Taotleja kirjeldus:			
6. Mesilasema otsimine ja puuristamine	Otsib ja puuristab mesilasema, kasutades väljatöötatud meetodit ja lähtudes etteantud juhistest.			
	Taotleja kirjeldus:			
7. Mesilasema andmine peresse	Annab mesilasema peresse, kasutades väljatöötatud meetodit ja lähtudes etteantud juhistest.			
	Taotleja kirjeldus:			
8. Mesilasema vahetamine ja vana ema kõrvaldamine	Kõrvaldab vana mesilasema ja asendab uuega, kasutades väljatöötatud meetodit ja lähtudes etteantud juhistest.			
	Taotleja kirjeldus:			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid/taotleja kirjeldused	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaarid
		Täidetud	Mitte-täidetud	
6. MEE KÄITLEMINE				
1. Mee küpsuse hindamine ja meekärgede võtmine.	Hindab mee küpsust mesilasperes, arvestades korje iseärasusi ja aastaaja eripära; võtab tarust meekärgi, kasutades erinevaid tehnoloogiaid ja arvestades toiduainete käitlemise nõudeid.			
	Taotleja kirjeldus:			
2. Mee töötlemine.	Kaanetab meekannud lahti, eraldab kärgedest mee kasutades erinevaid tehnoloogiaid vastavalt juhisteile; eraldab kärjekaanelisest mee, kasutades erinevaid tehnoloogiaid vastavalt juhisteile; kurnab ja selitab mee kaubandusliku välimuse saamiseks vastavalt juhisteile.			
	Taotleja kirjeldus:			
3. Meeproovide võtmine	Võtab meeproovid ja saadab laborisse analüüsimiseks, arvestades etteantud juhiseid; hindab mee vastavust kvaliteedinõuetele, lähtudes analüüsi tulemustest.			
	Taotleja kirjeldus:			
4. Pakendamine, märgistamine ja säilitamine	Sulatab mee pakendamiseks ja pakendab nõuetekohasesse taarasse; märgistab pakendi, järgides mee märgistamise nõudeid; ladustab ja säilitab mee, järgides toidukäitlemise nõudeid.			
	Taotleja kirjeldus:			
5. Meekäitlusseadmete hooldamine	Hooldab meekäitlusseadmeid vastavalt kasutusjuhenditele.			
	Taotleja kirjeldus:			
6. Korjeala kaardistamine	Tuvastab korjeala, lähtudes õitsvate taimede olemasolust ja ligipääsetavusest.			
	Taotleja kirjeldus:			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid/taotleja kirjeldused	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaarid
7. Mesilasperede transportimine korjele ja tagasi	Valmistab mesilaspered transportiks ette, lähtudes korjest, kasutades erinevaid meetodeid ja tehnoloogiaid ning transportib nad korjele ja tagasi vastavalt juhistele. Taotleja kirjeldus:			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaarid
7. VAHA TOOTMINE		Täidetud	Mitte-täidetud	
1. Kärjepõhjade ülesehitamise soodustamine.	Soodustab kärjepõhjade ülesehitamist, lisades kärjepõhju, lähtudes mesilaspere arengufaasist. Taotleja kirjeldus:			
2. Kärgede sulatamine vahaks.	Sulatab mittekõlblikud kärjed vahaks, arvestades vaha omadusi, kasutades vaha töötlemisel sobivat tehnoloogiat ning järgides töö- ja tuleohutusnõudeid. Taotleja kirjeldus:			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaarid
8. MESILASPERE TERVISESEISUNDI HINDAMINE, HAIGUSTE RAVIMINE JA KAHJURITE TÕRJE		Täidetud	Mitte-täidetud	
1. Mesilaspere tervise seisundi hindamine ja ravi.	1. Hindab mesilaspere, sh mesilasema tervise seisundit, lähtudes enamlevinud mesilashaiguste tunnustest; eristab visuaalselt nakkushaigusi mittenakkushaigustest; ravib mesilasperesid lubatud vahenditega, lähtudes juhistest.			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaarid
	Taotleja kirjeldus:			
2. Varroalesta tuvastamine ja tõrje.	Teeb varroalesta tõrjet, kasutades erinevaid tõrjemetodeid.			
	Taotleja kirjeldus:			
3. Proovide võtmine.	Võtab mesilaste (sh langetise), kärje- ja meeproovid vastavalt juhendile			
	Taotleja kirjeldus:			
4. Mesila tervisekaardi ja ravimiarvestuse täitmine.	Täidab tervise- ja ravimiarvestuskaardi, järgides juhendit.			
	Taotleja kirjeldus:			
5. Kahjurite tõrje.	Kaitseb mesilaspere putukate, loomade ja lindude rünnakute eest, paigaldades tõkkeid (nt kaitsevõrk, elektrikarjus), järgides tööohutuse ja keskkonnakaitse nõudeid; abistab kannatada saanud mesilasperesid.			
	Taotleja kirjeldus:			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaarid
9. MESILA MAJANDAMINE		Täidetud	Mitte täidetud	
1. Äriplaani koostamine	1. Koostab äriplaani vastavalt algkapitali olemasolule ja võimalustele.			
	Taotleja kirjeldus:			
2. Ettevõtlusvormi valimine ja oma tegevuse korraldamine	Hindab tegutsemise eesmärgist lähtuvalt ettevõtluse võimalusi; valib talle sobiva ettevõtlusvormi; korraldab oma tegevust, arvestades kutsealast teavet ja õigusakte ning lähtudes väikeettevõtluse põhitõdedest.			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaarid
	Taotleja kirjeldus:			
3. Mesila juhtimine	Kujundab hinnad, lähtudes tegevuskuludest ja turusituatsioonist; koostab eelarve, arvestades kulusid ja tulusid; järgib eelarve täitmist; organiseerib vajalike töö- ja kulumaterjalide hankimise; haldab kliendibaasi, järgides õigusakte. Taotleja kirjeldus:			
4. Turundustegevuste planeerimine	Planeerib turundustegevused. Taotleja kirjeldus:			
5. Tööajakulu optimeerimine	Optimeerib tööaja kulu, arvestades mesinduses kasutatavaid tehnoloogiaid. Taotleja kirjeldus:			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaarid
10. MESINIKU KUTSET LÄBIV KOMPETENTS		Täidetud	Mitte täidetud	
1. Teadmised mesilasisendite ja mesilaspere bioloogiast ning mesindussaaduste omadustest ja koostisest	Kasutab tööeesmärkide saavutamiseks teadmisi mesilasisendite anatoomiast, füsioloogiast, mesilaspere bioloogiast, mesilastõugudest (rassidest), mesindussaaduste omadustest ja koostisest.			
2. Hooajatööde ajakava koostamine ja looduse jälgimine	Peab kinni hooajatööde ajakavast, lähtudes looduse tsüklitest.			
3. Valdkonda ja töökeskkonda reguleerivate õigusaktide tundmine	Järgib tööeeskirjade, keskkonnakaitse, tööohutus- ja tuleohutusnõudeid ning teisi valdkonda reguleerivaid õigusakte.			

Tegevusnäitaja	Hindamiskriteeriumid	Hindaja hinnang		Hindaja kommentaarid
4.Mesilasperede kohta arvestuse pidamine	Peab iga mesilaspere kohta arvestuse pidamist (mesilamärkmik või tarukaart).			
5. Enesekontrolliplaani koostamine ja mesinduseetika tundmine	Hoiab mesilas ja mesindushoones ning selle ümbruses puhtust ja korda (sh hooldab tarude ümbrust), lähtudes enesekontrolliplaanist ja mesiniku eetikast			
6. Suhtlemine klientide ja kolleegidega	Loob head suhted klientide ja kolleegidega.			
7.Kohanemine pidevalt muutuvate töösituatsioonidega	Kohaneb oma töös muutuvate oludega, oskab jagada informatsiooni osadeks, märkab seoseid ja korduvusi ning leiab toimivaid lahendusi.			
8. Pingeliste olukordade ja kriitika talumine	Töötab tulemuslikult ka pingelises olukorras; suhtub kriitikasse mõistvalt, võtab õppust nii õnnestumistest kui ebaõnnestumistest.			
9.Valdkonna arengute vastu huvitundmine	Hoiab end kursis valdkonna arengutega			
10. Eneseväljendusoskuse omamine	Väljendab ennast selgelt nii kõnes kui kirjas			
11. Algteadmiste omamine esmaabist ja mesilasmürgi ülitundlikkusest	Annab vajadusel esmaabi, sh mesilasmürgi ülitundlikkusest tingitud juhtumite korral.			
12. Arvuti kasutamine digipädevuste algtasemel.	Kasutab oma töös arvutit vastavalt Digipädevuste enesehindamisskaalal (kutsestandardi lisa 1) tasemele Algtasemel kasutaja.			
Läbivaid kompetentse hinnatakse teiste kutsestandardis toodud kompetentside hindamise käigus				

Tagasiside taotlejale: (4-8 lauset, kus hindajad toob välja taotleja olulisemad tugevused ja täiendamist vajavad teemad/valdkonnad).

Vorm nr. 2: Taotlejale koondhinnangu vorm

Taotleja:

Vestluse toimumise aeg ja koht:

Praktilise töö teostamise aeg ja koht:

Hindamiskriteerium	Hindaja 1 hinnang	Hindaja 2 hinnang	Hindaja 3 hinnang	Koondhinnang

Kokkuvõte: kirjeldatakse taotleja tugevusi ja täiendamist vajavad teemasid/valdkondi – parendusvaldkondi.

Hindamiskomisjoni ettepanek:

- *anda* taotlejale Mesinik, tase 4 taseme kutse.
- */mitte anda* Mesinik, tase 4 taseme kutset, sest .... (*põhjendus*)

Hindamiskomisjoni esimees: nimi ja allkiri

Vorm nr 3: Kutseeksami protokoll vorm

MESINIK, TASE 4 KUTSEEKSAAMI PROTOKOLL

Jrk nr	Taotleja ees- ja perenimi	Isikukood	Vestluse toimumise aeg ja koht	Praktilise töö teostamise aeg ja koht	Ettepanek kutsekomisjonile	Märkused (nt. muutused hindamiskomisjoni koosseisus)

Hindamiskomisjoni esimees: *nimi ja allkiri*

Hindamiskomisjoni liikmed *nimed ja allkirjad*